

Pozdravni govor akademika Pavla Rudana na Okruglome stolu

Terminološki izazovi u 21. stoljeću

Poštovani ravnatelju Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje doktore Joziću,
poštovana predsjednice Organizacijskoga odbora doktorice Mihaljević,
poštovana predsjednice Terminološke komisije Međunarodnoga slavističkog komiteta profesorice Ivaščenko,
poštovani izlagači i sudionici okrugloga stola *Terminološki izazovi u 21. stoljeću*,
poštovane kolegice i kolege!

Zbog pandemije koronavirusa, koja je zahvatila sve pore društvenoga života, i naš se okrugli stol odvija u izmijenjenim okolnostima. Ovaj pozdravni govor želio sam vam uputiti u zdanju Knjižnice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, no s velikom vas radošću sve pozdravljam i u ovome virtualnom okružju u kojemu se silom prilika susrećemo. Ovogodišnji okrugli stol *Terminološki izazovi u 21. stoljeću* održava se kao prirodan nastavak našega prošlogodišnjeg znanstvenog susreta *Terminološki izazovi i novi smjerovi znanstvenih istraživanja* i raduje me da smo očuvali kontinuitet intenzivne i plodne razmjene terminoloških znanstvenih spoznaja u okviru suradnje Znanstvenoga vijeća za antropologijska istraživanja HAZU i Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje. I dalje podržavam ideju okupljanja terminologa i stručnjaka različitih struka jer smatram da takva suradnja uvelike pridonosi razumijevanju suvremenoga stanja u hrvatskoj terminologiji i zacrtava daljnje smjerove njezina razvoja, to više što je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti uvijek njegovala živo zanimanje za razvoj terminologija različitih struka.

Sjetimo se samo najvećega rječnika hrvatskoga jezika poznatoga pod nazivom Akademijin rječnik ili akademac, koji je izlazio od 1880. do 1976. godine i dovršen je u Zavodu za jezik (današnjemu Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje). Riječ je o najvećemu slavenskom leksikografskom djelu čije su stvaranje potaknuli Josip Juraj Strossmayer, prvi pokrovitelj Jugoslavenske akademije, i njezin prvi predsjednik Franjo Rački. Cilj je Akademije od njezina osnivanja bio prirediti opširan rječnik, koji će sadržavati cjelokupno rječničko blago. Rječnik ima 97 svezaka i sastoji se od 23 knjige.

Akademija je dala poticaj i znanstvenomu proučavanju terminologije jer je na poticaj članova Razreda za matematičke, kemijske i tehničke znanosti 1980. godine osnovan Međurazredni terminološki odbor, koji je poslije preimenovan u Terminološki odbor. Odbor je radio na poticanju terminološkoga rada te na organizaciji terminoloških skupova. U okviru djelovanja Terminološkoga odbora pokrenut je projekt *Izrada terminoloških rječnika*, čiji je voditelj bio akademik Stjepan Babić. Osnovni je cilj projekta bio potaknuti suradnju filologa i stručnjaka pojedinih struka pri izradi terminoloških rječnika. Prvi rječnik objavljen u sklopu ovoga projekta bio je *Latinsko-hrvatski i hrvatsko-latinski botanički leksikon* Ivana Šugara. I naši antropolozi, članovi Znanstvenoga vijeća za antropologijska istraživanja, sudjelovali su u prikupljanju, usustavljanju i izgradnji hrvatskoga antropološkog nazivlja, što je rezultiralo objavljivanjem monografije *Antropološko nazivlje* 2013. godine.

Danas svjedočimo predstavljanju rezultata istraživanja hrvatskoga jezikoslovnog nazivlja, prikupljenog i obrađenog u okviru projekta *Hrvatsko jezikoslovno nazivlje – Jena*. Sudeći prema programu, tom se zadatku pristupilo vrlo studiozno i s više aspekata, a obuhvaćeno je mnogo jezikoslovnih poddisciplina. Kao dodatnu vrijednost vidim činjenicu da su svim nazivima pridružene istovrijednice na četiri ili pet jezika, čime se hrvatska terminologija približava svijetu i uklapa u šire europske okvire.

Poštovane kolegice i kolege!

Nimalo ne sumnjam da će ovaj okrugli stol donijeti nove spoznaje na kojima će se nazivlja različitih struka moći dalje razvijati. Danas, u eri interneta i mrežne dostupnosti svih znanstvenih spoznaja, izgradnja i usustavljanje hrvatskoga jezikoslovnog nazivlja bit će vrijedan doprinos ukupnosti ljudskoga znanja. Svima vama, poštovane kolegice i kolege, kao predsjednik Znanstvenoga vijeća za antropologijska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koje je suorganizator ovoga događanja, želim uspješan i plodan rad. Hvala vam na pozornosti!

akademik Pavao Rudan